

Japans Fængselsvæsen.

Som bekendt har Japan i mange Aar paa alle Omraader stræbt at bringe sine Institutioner paa Højde med europæiske Fordringer. At man ogsaa er godt i Gang med Strafferetsplejen, vil fremgaa af nedenstaaende Uddrag af en meget detailleret Afhandling*) af den dertil knyttede Tysker, Dr. Crusen i Tokio.

Skønt den nu gældende Straffelov ikke er ældre end 1880, er der allerede en ny at vente, hvorefter ogsaa Fængselsvæsenet skulde yderligere reformeres, navnlig med Hensyn til at gennemføre den skarpere Adskillelse mellem de forskellige Arter af Fanger, der foreløbig kun eksisterer paa Papiret.

For Øjeblikket findes der i Virkeligheden kun 3 Arter af Fængsler, nemlig 1408 smaa Politifængsler til Varetægtsfanger og Fuldbyrdelse af ganske korte Frihedsstraffe, 6 centrale Strafanstalter for Straffe over 12 Aar og 132 Lokalfængsler til Fuldbyrdelse af kortere Frihedsstraffe og Afsoning af Bøder. I disse sidste optages dog ogsaa i stor Mængde Varetægtsfanger og til Tvangsopdragelse dømte Personer fra 8—12 Aar, som her kunne beholdes indtil deres fyldte 16 Aar, og tillige Personer, der ere dømte til efter Udstaaelse af en Frihedsstraf at staa under Politi-

*) Blätter für Gefängnissskunde Bd. 36 Side 341 ff.

opsigt (2 Maaneder—5 Aar), men som efter Straffens Ud-
staaelse ikke kunne skaffe sig lovligt Erhverv. Til denne meget
forskelligartede Befolkning kommer derhos en Mængde smaa
Børn, som Mødrene have Lov at beholde hos sig, indtil de
ere 3 Aar gamle, hvilken vidtgaaende Humanitet har sin
Grund i, at det i Japan er Skik at udstrække Barnets Er-
næring ved Modernælken meget længere end i Europa
almindeligt.

Den 31 Decbr. 1900 vare Tallene paa Beboerne af
samtlige Fængsler, af hvilke 19 husede imellem 1014 og
3814 Personer, følgende:

Straffefanger	49260
Varetægtsfanger	7275
Fanger under Politiopsigt	923
Personer under Tvangsopdragelse	144
Børn under 3 Aar	100
I alt	57702

Dette Tal betegner imidlertid et ganske ekstraordinært
Minimum, som skyldes den i Anledning af Kejserinde-
Moderens Død i 1897 stedfundne, omfattende Amnesti
(9983 Personer), og i 1896 var det tilsvarende Tal 75423.

Det vil heraf skønnes, at Reformarbejdet kræver store
Forarbejder og mange Penge og ikke kan ventes at skulle
gaa i en Fart, skønt der alene til Nybygninger i de nærmeste
Aar er budgetteret omtrent 550000 Kr. aarlig.

De ældre Fængselsbygninger ere som andre japanske
Huse væsentlig byggede af Træ og med Papirvægge ind-
vendig; de ere af Hensyn til Jordskælv og Brandfare kun
1 Etage høje; Cellerne ere forsynede med Gitterdøre og kunne
ikke opvarmes, og hele Bygningsmaaden er saa lidet over-
sigtig, at der til Bevogtningen kræves og er foreskrevet et
meget stort Personale: 75 til 500 Fanger. De nyere Fængsler
ere undertiden paa 2 Stokværk og ligne mere de europæiske,
ere til Dels af Teglsten og i den mere oversigtige Vifteform

samt til Dels indrettede paa Cellesystemet, som for Tiden kun er gennemført for $\frac{1}{15}$ af alle Fanger men er planlagt gennemført for mindst $\frac{1}{3}$, deriblandt for alle Varetægtsfanger. Med Hensyn til Anbringelsen af Fangerne i Celle eller Fællesskab er fastsat, at de bedste og de sletteste skulle sættes i Celle.

I Fællesfængslet ere Fangerne under Straffen forøvrigt klassificerede efter Køn, Alder og Forbrydelse, ligesom de forskellige Arter af Fanger i Lokalfængslerne holdes adskilte.

Arbejdsvæsenet synes at staa paa et ret højt Trin. Det er en Grundsætning, at alt Husarbejde og alt Arbejde, der kræves til Fangernes Beklædning og Fængslernes øvrige Fornødenheder i alle Henseender, saa vidt mulig udføres af Fanger. Resten af Fangerne beskæftiges ved de nationale Arbejder som Lakarbejder, Tilvirkning i Papir af Vægge, Vifter og Parasoller, Forarbejdelse af den Slags Maatter, hvormed de japanske Huses Gulve beklædes, Træskæreri, Maling af Kakemoner (smalle Malerier paa Silketøj) og navnlig Vævning. En Del Fanger anvendes derhos, lænkede sammen 2 og 2, til Arbejde uden for Anstalterne, saaledes ved Stenbrud, Bjergværker, Dæmnings- og Markarbejder, Teglværker og Opdyrkning af ufrugtbar Jord, navnlig paa den nordligste Ø Hokkaido.

For største Delen er Entreprenør-Systemet i Brug, og Betalingen for Fangernes Arbejdskraft er betydelig ringere end den fri Arbejders Løn (gennemsnitlig 10 Øre daglig pr. Fange), hvilket har haft stor Betydning til at støtte den japanske Kuleksport, medens man af penitentiære Grunde er mindre vel fornøjet med Bjergværksarbejdet og stræber at faa det afskaffet.

Varetægtsfanger og Fanger paa korte Straffe ere ikke forpligtede til Arbejde og benytte dette i større Maalestok, end det under tilsvarende Forhold er almindeligt i Europa.

Arbejdstiden er fra 7—10 Timer daglig efter Aarstiden; Søndagen er Fridag, og en Fange, hvis Fader eller Moder er død, er i 3 Dage fri for Arbejde.

Der godskrives Fangerne en vis ringe Arbejdsfortjeneste til Udbetaling ved Løsladelsen eller for Halvdelens Vedkommende til Understøttelse af Familie og Ekstraforplejning.

Omkostningerne ved Fangernes Underhold forbavser ved deres efter europæisk Maalestok ringe Størrelse, idet hver arbejdende Fange nemlig kun koster Staten 44 Kr. aarlig (i Danmark c. 500 Kr. aarlig), hvilket imidlertid har sin Forklaring dels i den ringere Løn for Embedsmænd og Betjening, dels i den overordentlig billige Kost, som væsentlig bestaar af Ris, Byg, Kartofler, Hirse etc. Varetægtsfanger kunne daglig skaffe sig Ekstraforplejning udefra, der før Udliveringen nøje undersøges bl. a. af Lægen, som i Sygdomstilfælde i øvrigt kan regulere Kosten efter Behovet.

Ellers synes Hygiejnen at være den svage Side. Sygeligheden er betydelig større end i europæiske Fængsler, hvilket ikke kan antages at skyldes klimatiske og andre særlig japanske Forhold, men derimod antages begrundet ved den selv efter den nationale Skik yderst tarvelige Kost, der ikke skal være meget bedre end den, som nydes af de fattigste Kulier. Hertil kommer den før nævnte fuldstændige Mangel paa Varmeapparater i Fængslerne, der, skønt den svarer til Forholdene i almindelige japanske Huse, dog antages at være særlig uheldig for Fangerne, der ikke have samme Adgang som fri Folk til at skaffe sig Varme ved Bevægelse etc., saa meget mere som Fængselsarbejdet for en stor Del er stillesiddende. Sygehusene tilfredsstillende heller ikke de tarveligste Fordringer, have hyppig Sygecellerne liggende mod Nord og have heller ikke Varmeapparater, saa at Forf. i Februar Maaned 1900 i Sygehuset for det store Fængsel i Kioto konstaterede en Varme af kun 2° Celsius. Ogsaa Lægetilsynet er tarveligt. Derimod staar Personrenligheden højt, idet alle Anstalter have gode Vadske- og Badeindretninger, saa at hver Fange om Sommeren faar varmt Bad hver 5te og om Vinteren hver 10de Dag, derhos daglig 1 Times Bevægelse i det fri, nogle Steder derunder tillige Gymnastik.

Hvad Fangernes Behandling i øvrigt angaar, betegnes den som meget human.

Straffanger bære Fangedragt, Varetægtsfanger have Ret til at bære egne Klæder, naar disse ere ordentlige.

I Fritiderne haves Adgang til Bøger og Tidsskrifter, dog ikke omhandlende Døgnpolitikken.

Ved hvert Fængsel er ansat en eller flere buddhistiske gejstlige, der holde regelmæssig Gudstjeneste samt besøge og undervise Fangerne. Straffanger under 16 Aar og Personer, der hendsidde til Tvangsopdragelse, faa daglig 4 Timers Undervisning i Læsning, Skrivning og Regning, de sidste tillige 3 Timers Undervisning i industrielle Arbejder eller Landvæsen.

Straffangerne have Lov at skrive 1 Brev om Maaneden, Tvangsopdragelseseleverne 2; til Besøg kræves Direktørens Tilladelse.

Som Disciplinærstraf anvendes ensom Celle indtil 2 Maaneder, Kostindskrækning, mørk Celle indtil 5 Døgn og — dog kun for Livsfanger — Kuglelænker. Denne sidste Straf bestaar i Anlæggelse i en Tid fra 1 Maaned—10 Aar af Lænker paa et eller begge Ben, fastgjorte om Livet og med en vedhængende, paa Jorden slæbende Kugle af Vægt $1\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ ϖ efter Personens Størrelse og Kræfter.

Som Belønninger anvendes blaa Snore paa venstre Arm; de saaledes udmærkede Fanger udgøre en særlig Afdeling med bestemte Fordele (bedre Klæder, Forplejning og Brugsgenstande, hyppigere Kommunikation med Omverdenen etc.), og Behandlingen bliver stedse bedre, jo flere Snore der erhverves (lettere og mere tiltalende Arbejde, endnu bedre Kost). Ved Disciplinærforseelser kunne Snorene atter tabes. Belønninger gives ogsaa i Penge for Angivelse af Undvigelses-Planer, Mod og Konduite ved Oversvømmelser, Ildebrand etc.

En ganske særlig Behandling nyde europæiske Fanger, der ifølge Overenskomst med Stormagterne af 1899 ikke længere høre under Konsular-Jurisdiktionen, men ere under-

givne almindelig japansk Strafforfølgning. Der er derfor i de 36 Fængsler, hvor slige Gæster kunne ventes, bygget særlige Enkeltceller for Udlændinge (i alt 314) af den i Tyskland almindelige Størrelse og det der brugelige Udstyr. Til Varmeindretninger er man dog selv i disse Celler ikke naaet, men mener at kunne erstatte saadanne ved i koldt Vejr at give Fangerne »yutampo«, d. v. s. Fade med varmt Vand, ind i Cellerne. Fangerne faa, naar deres eget Tøj ikke er brugbart, Klæder af europæisk Snit, og Kosten til-sættes med Fisk, Kød og Grøntsager, ligesom de europæiske Fanger erholde Arbejdsfrihed baade paa de japanesiske og paa deres egen Konfessions kirkelige Festdage. Ved alle disse Fængsler er der derhos en eller flere Embedsmænd, der tale Engelsk, ved 4 af dem er der desuden særlige Tolke ansatte, ligesom gejstlige af Fangens Konfession erholde Adgang til ham.

Virksomheden for at støtte løsladte Fanger er endnu i sin Barndom, idet den først er taget op i 1888; der findes dog allerede 381 Fængselselskaber. Særlig nævneværdigt er det i Tokio af Hr. Hara grundede Hjem for løsladte Fanger, der i Aarene 1897—1900 har optaget over 400 Personer, der væsentlig selv have tjent det fornødne til deres Ophold, saa at Omkostningerne ved Hjemmets Drift have været forholdsvis ubetydelige.

Ikke mindst lovende for den fremtidige Udvikling af Japans Fængselsvæsen er den Maade, hvorpaa dets Bestyrelse er ordnet, og hvorpaa dets Personale rekruterer. I Spidsen derfor staar Justitsministeren, der til sin Bistand i saa Henseende har 1 Generaldirektør, 4 Kontorchefer, 1 Fuldmægtig, 1 Arkitekt foruden det fornødne underordnede Kontorpersonale; ved disse Embedsmænd kan Ministeren til enhver Tid inspicere ethvert Fængsel og gør omfattende Brug af denne Beføjelse.

I Spidsen for hvert Fængsel staar en Direktør, der i mindst 3 Aar før sin Udnævnelse maa have gjort Fængsels-tjeneste, og der er i Japan gjort langt mere for at sikre

Fængselsembedsmændene en god Fordannelse end i noget europæisk Land. Der bestaar saaledes i Tokio et i 1890 oprettet Akademi for Politi- og Fængselsembedsmænd med særskilte Afdelinger for hver Tjenestegren. Fængselsafdelingen tjener til Uddannelse dels af Aspiranter, der have absolveret Middelskoleeksamen eller Prøven for underordnede Fængselsbetjente, dels til Videreuddannelse af alt i Tjeneste værende Embedsmænd. Kursus'et varer for begge Klasser 1 Aar, og Deltagerne maa daglig i 6 Timer høre Forelæsninger af 14 indenlandske og 1 udenlandsk (tysk) Docent over Straffuldbyrdelsens Teori, Fængselshygiejne, Kriminalpsykologi, Statistik, Antropometri (Bertillons System), Patronage, Grundsatninger for Tvangsopdragelse af unge, Strafferet, Straffeproces samt Statsforfatnings- og Statsforvaltningslære. Yderligere gives der Undervisning i Gymnastik og afholdes andre praktiske Øvelser (f. Eks. Førelse af Stamrulle). Deltagernes Antal er 90—100; de faa af Staten godtgjort deres Rejseomkostninger og, for saa vidt de ikke som Embedsmænd erholde deres Embedsindtægter, desuden 19 Kr. om Maanedden, hvorhos de for en billig Penge kunne erholde Frokost paa Akademiet. For at erholde Ansættelse som Fængselsembedsmænd maa de bestaa den afsluttende Eksamen, hvis de ikke alt ere Embedsmænd, og ere derefter forpligtede til at tjene mindst 5 Aar i Fængselsvæsenet. Akademiets samtlige Omkostninger udgjorde i Aaret 1899/00 Kr. 189336, hvoraf Halvdelen falder paa hver af dets 2 ovennævnte Afdelinger, hvilken Udgift man dog fra 1902 har bestemt at indskrænke til 113400 Kr. aarlig, som man ser alligevel en imponerende Sum til et saa specielt Statsformaal.

Endvidere eksisterer der i Tokio 2 af buddhistiske gejstlige grundede Skoler til Uddannelse af Fængselspræster og det i 1888 oprettede Fængselselskab, som hver Maaned lader afholde Foredrag, udgiver et Maanedsskrift og er i Færd med at danne sit eget Bibliotek.

Ogsaa til Ansættelse som Fængselsbetjent kræves en Eksamen. Betjentene maa være i Alderen 21—45 Aar, de

kvindelige Opsyn mindst 40 Aar; Ansættelsen sker kun paa Prøve, og først efter 3 Maaneders teoretisk Uddannelse anvendes Aspiranten til praktisk Tjeneste. Han kan senere faa Adgang til videre Uddannelse i det fornævnte Akademi og derefter avancere til de overordnede Poster.

Som det ses, eksisterer der altsaa i Japan en fuldt udviklet Anstalt af den Art, som man i mangfoldige Aar har talt om i Europa, men hyortil der her endnu kun findes enkelte Rudimenter. Skal det nogen Sinde bringes videre, er det derfor mærkelig nok i Tokio, at man skal henvende sig for at hørte Kundskab om Tankens praktiske Gennemførelse.

S. Grundtvig.
